

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/8/2014
Identifikačné číslo spisu:	4612206231
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4612206231.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni H., bývajúcej v K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie Legionárov č. 5, IČO: 42 176 778, o zaplatenie 374,10 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8 C 47/2013, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. júna 2013 sp. zn. 25 Co 160/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 21. júna 2013 sp. zn. 25 Co 160/2013 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Návrhom doručeným Okresnému súdu Topoľčany 20. júla 2012 sa navrhovateľka domáhala voči odporkyni zaplatenia sumy 374,10 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie Legionárov č. 5 (ďalej len „Združenie“) podaním, doručeným súdu prvého stupňa 27. septembra 2012 oznámilo, že prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaných a žiada v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. priznať náhradu trov konania. K tomuto podaniu bola pripojená fotokópia tzv. všeobecnej plnej moci z 27. augusta 2012, podľa ktorej Združenie splnomocňuje advokáta JUDr. Andreja Cifru, aby klienta - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS - zastupoval vo všetkých právnych veciach.

Okresný súd Topoľčany platobným rozkazom z 8. novembra 2012 č.k. 5 Ro 189/2012-33 v spojení s opravným uznesením z 23. januára 2013 č.k. 5 Ro 189/2012-63 uložil odporkyni, aby do 15 dní od jeho doručenia zaplatila navrhovateľovi 374,10 Eur s úrokom 9% zo sumy 132,78 Eur od 5. septembra 2006 do zaplatenia, zo sumy 241,32 Eur od 26. júna 2012 do zaplatenia, úrok z omeškania v sume 486,26 Eur a trovy konania vo výške 151,56 Eur alebo, aby v tej istej lehote podala proti platobnému rozkazu odpor.

Odporkyňa odpor nepodala.

Združenie podaním zo 16. novembra 2012 doručeným súdu prvého stupňa 19. novembra 2012 podalo odpor proti platobnému rozkazu, ktorý odôvodnilo tým, že v danom prípade sa navrhovateľke platobným rozkazom priznáva právo zo spotrebiteľskej zmluvy, súčasťou ktorej bola neplatná (nekalá) podmienka, preto platobný rozkaz nemal byť vydaný. Súčasne vzniesol námietku premlčania.

Okresný súd Topoľčany uznesením z 18. marca 2013 č.k. 8 C 47/2013-68 odpor Združenia odmietol. V odôvodnení uznesenia opísal doterajší priebeh konania, citoval ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p., § 174 ods. 1 a 3 písm. c/ O.s.p. a konštatoval, že Občiansky súdny poriadok neumožňuje vedľajšiemu účastníkovi, aby podal odpor proti platobnému rozkazu - túto možnosť má len odporca. Súd prvého stupňa preto odpor Združenia odmietol ako podaný neoprávnenou osobou.

Krajský súd v Nitre na odvolanie Združenia uznesením z 21. júna 2013 sp. zn. 25 Co 160/2013 napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení podal charakteristiku právneho postavenia vedľajšieho účastníka a konštatoval, že podanie odporu proti platobnému rozkazu bolo plne legitímnym úkonom Združenia a jeho odpor nebolo možné odmietnuť ako podaný neoprávnenou osobou. Uviedol, že zmysel a účel vedľajšieho účastníctva sa môže účinne prejavíť aj vtedy, ak súd v konaní vydáva platobný rozkaz a je podaný kvalifikovaný odpor (t.j. odpor s odôvodnením). Občiansky súdny poriadok upravuje možnosť vydania platobného rozkazu aj bez návrhu a teda i v prípade, že ho navrhovateľ nepožaduje. Môže ho vydať iba v prípade splnenia zákonných predpokladov. Právnu obranu zmarenia účinkov vydaného platobného rozkazu nie je podanie tzv. простého odporu ale iba tzv. kvalifikovaného odporu. t.j. odporu s odôvodnením. Iba vtedy sa tým zrušuje platobný rozkaz a súd nariadi pojednávanie. Podľa názoru odvolacieho súdu má preto za súčasnej právnej úpravy aj táto „pomoc v spore“ vedľajšieho účastníka význam a je prospešná. Ak by účastník konania - odporca nepodal kvalifikovaný odpor, platobný rozkaz by mal účinky právoplatného rozsudku. Rovnalo by sa to prípadu, ako by nebol podaný odpor vôbec. Nemožno súhlasiť s názorom, že ak vstúpi vedľajší účastník do konania ihneď po začatí konania (po podaní návrhu na súd) a ide o právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa a súd speje k názoru, že vydá platobný rozkaz - tak od tohto okamihu do podania odporu s odôvodnením nenastanú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva, resp. sa počas tohto obdobia prerušia. Dospel k záveru, že vylúčenie účinkov vzniku vedľajšieho účastníctva bolo pochopiteľné v čase tej právnej úpravy v Občianskom súdnom poriadku, keď rozkazné konanie bolo výlučne návrhovým konaním a zrušenie platobného rozkazu sa mohlo stať púhym jednoduchým odporom, t.j. odporom postrádajúcim akékoľvek odôvodnenie. Tam sa prípadná pomoc v spore nemohla ani prejavíť, na rozdiel od súčasnej právnej úpravy vyžadujúcej podanie odporu s odôvodnením. Tým sa približuje táto úprava povinnosti podať odvolanie proti rozsudku, ktoré musí byť tiež riadne odôvodnené. Niet preto právne relevantného dôvodu vylučovať vedľajšieho účastníka z účasti na realizácii jeho pomoci účastníkovi konania, na strane ktorého vstúpil do konania. Podľa názoru odvolacieho súdu má totiž vedľajší účastník, ktorý vstúpil do konania v čase, keď ešte nenadobudol právoplatnosť vydaný platobný rozkaz, rovnaké práva a povinnosti ako hlavný účastník konania a plynie mu samostatná lehota na podanie odporu.

Na podnet navrhovateľky podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti tomuto uzneseniu mimoriadne dovolanie. Podľa názoru generálneho prokurátora bol týmto uznesením porušený zákon a napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Z ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odpor proti platobnému rozkazu môže podať len odporca. Zákon síce priznáva vedľajšiemu účastníkovi možnosť podať odvolanie, nie však odpor. V danom prípade teda Združenie nebolo oprávnené podať odpor proti platobnému rozkazu a pokiaľ ho napriek tomu podalo, správne ho súd prvého stupňa odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. Z týchto dôvodov generálny prokurátor žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

Navrhovateľka sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu stotožnila s právnymi závermi generálneho prokurátora a tiež s ním navrhovaným zrušením napadnutého rozhodnutia.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení uviedla, že s podaným odporom súhlasí, pretože bol pre ňu prospešný. Na výzvu súdu dodatočne dala súhlas k takémuto úkonu. Je potrebné pripustiť možnosť vedľajšieho účastníctva aj v skrátenom konaní.

Združenie navrhlo mimoriadne dovolanie zamietnuť. S dôvodmi tam uvádzanými vyjadrilo nesúhlas. Uplatnilo si náhradu trov dovolacieho konania vo výške 43,51 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tzv. iných väd majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada najvyšší súd nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené. Vady tejto povahy neboli v danom prípade generálnym prokurátorom namietané a v konaní o mimoriadnom dovolaní ani nevyšli najavo.

Generálny prokurátor namieta, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 174 ods. 2 O.s.p. ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd nariadi pojednávanie.

Otázkou, či vedľajší účastník je oprávnený podať odpor proti platobnému rozkazu, sa už najvyšší súd zaoberal v niektorých skorších rozhodnutiach. V uznesení z 28. októbra 2013 sp. zn. 1 Cdo 210/2012 vyslovil právny názor, podľa ktorého odpor proti platobnému rozkazu je riadny opravný prostriedok sui generis proti meritórnemu výroku platobného rozkazu. Na jeho podanie je z povahy veci subjektívne legitimovaný len odporca (žalovaný). Ustanovenie § 174 ods. 2 O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v tom zmysle, že ak odporca (žalovaný) nepodá odpor v zákonom stanovenej lehote, môže ho podať vedľajší účastník. Ani prípadný včasný súhlas odporcu (žalovaného) na podanie odporu vedľajším účastníkom, nemôže preklenúť dikciu ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorej je na podanie odporu subjektívne legitimovaný výlučne len odporca (žalovaný), teda nie vedľajší účastník. Na podstate tohto právneho názoru (že vedľajší účastník nie je oprávnený podať odpor proti platobnému rozkazu) sú založené aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (por. uznesenia z 21. októbra 2013 sp. zn. 7 Cdo 135/2013, z 30. októbra 2013 sp. zn. 6 Cdo 357/2012, z 28. januára 2014 sp. zn. 4 Cdo 209/2013 a z 9. júna 2014 sp. zn. 3 Cdo 314/2013).

Na právnych záveroch, ktoré sú uvedené v predchádzajúcom odseku, zotrváva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci a uzatvára, že Združenie nebolo v danom prípade oprávnené podať odpor proti platobnému rozkazu a právne závery odvolacieho súdu, na ktorých spočíva generálnym prokurátorom

napadnuté zrušujúce uznesenie, nie sú správne.

Naviac, dovolací súd na tomto mieste dáva do pozornosti, že Združenie v oznámení o vstupe do konania uviedlo, že do konania vstupuje prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu, ktorého plná moc je priložená v prílohe (JUDr. Andrej Cifra). K tomuto podaniu pripojilo fotokópiu tzv. všeobecnej plnej moci z 27. augusta 2012, ktorú používa opakovane vo všetkých svojich podaniach, ktorú však nebolo možné považovať za plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 25 ods. 1 O.s.p. (procesnú plnú moc), čo je aj dôvodom toho, že dovolací súd v záhlaví tohto uznesenia neuvádza JUDr. Andreja Cifru ako právneho zástupcu. Odvolací súd však tejto skutočnosti nevenoval žiadnu pozornosť a to napriek tomu, že JUDr. Andrej Cifra podpísal aj odvolanie proti uzneseniu, ktoré bolo predmetom odvolacieho konania.

Vzhľadom na to, že mimoriadne dovolanie bolo podané opodstatnene proti uzneseniu, ktoré spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.